

UVOD

Veoma interesantna i zahtijevna tema za nas zdravstvene poslenike, a posebno onaj dio njenog kolektiva koji živi sa tom i u toj temi tokom sadašnjeg i budućeg nama poznatog samarićanskog rada i službovanja. Bez obzira što se radi o jednoj veoma širokoj temi „Laboratorijske tehnike u hematologiji“ sa posebnim akcentom na usporedbu sa ostalim istim ili sličnim radom u drugim centrima, ja sam sebi uzeo za pravo da kroz rad osim tog svakako svojevrsnog problema u istoj mjeri kažem nešto o evolutivnom radu i razvoju kako te uzvišene grane medicine tako i samih poslenika kroz vremensku instancu u našoj kući bolnici „Danilo I“ sa prihvatljivim implikacijama i za druge meni drage kolege i kolegice.

Ta naša država koja se nalazi na sedam brda, dvije kapi slane vode i neugašenim svijetlom slobode prolazi kroz nove momente sazrijevanja a za nas posebno važno zdravstveno obrazovanje i nezavisnost kroz kadrovsku i institucionalnu implementaciju potrebnog širom Crne Gore. Tako i naša struka doživljava stahovite promjene koje svakako bivaju i impicirane savremenim tokovima sveukupnih medicinskih nauka. Stoga, evo opet pa opet reforma za reformom na polju zdravstva i tako ulažući nadljudske napore tražeći najprihvatljiviji model koji bi odgovarao trenutnim potrebama naših građana u vremenu a dostojnog čovjekova života i tako naša nauka o krvi doživljava remodeliranje, ali se postavlja pitanje kako dalje? Da li je to put u nepoznato ili mi možemo nešto prosto naslutiti iz ovog dosad nama dobro poznatog? Da li će se laboratorijski radnik moći prilagoditi i koja su to moguća i nemoguća znanja i vještine kojima će morati ovladati taj sjajni rob zdravstva.

Zdravstveni Centar u kome ja radim predstavlja najstari zdravstveni hram medicine kod nas, pa tako se prosto očekuje od nas i sve oči bivaju uprte u naše aktivnosti da li će i kako ta „stara dama“ po ko zna koji put uspješno naći rješenje i za taj za nju uobičajeni problem, jer ona je navikla na te izazove sa parolom „Izazovi nas čine samo jačim i boljim“.

Predmet i problem u ovom radu neđe je već i naslućen, a to bi svakako bilo uporedba laboratorijskih tehnika sa našim konkurentskim ustanovama. I koje su to prednosti naše kuće, koje su to usluge koje predstavljaju taj korak i tu uslugu više koje se dobijaju tu u zidinama te „stare dame“ i šta su to i ako ih uopšte ima nedostaci u našem radu i kako bi adekvatno i na vrijeme izvršile se te korekcije i uhvatio priključak za savremenim tokovima u ovoj oblasti a sve u namjeri i sa krajnjim ciljem da dobijemo zadovoljnog i zdravog pacijenta.

Cilj istraživanja uistinu treba da objasni uzroke nekompatibilnosti i izvjesnih sličnosti kroz objašnjenje osobenosti procesa rada i uzroka njihove potrebe za evoluiranjem. Cilj je da se napravi uvid u taj raznovrsan pristup u radu primjenom referentnih metoda. Cilj bi svakako i bio u kojoj mjeri je moguća ili nemoguća kompatibilnost u primjeni standarda i savremenih hematoloških procedura kroz prizmu vremena i koji bi to uistinu bili benefiti takve aktivnosti. Odnosno, da li je moguće izvesti zaključak iz tog i takvog rada dali je neophodna sveobuhvatna i neizostavna uniformizacija

laboratorijskih tehnika bazirana na kako referentnim tehnikama a ono i na savremenim tokovima kako bi se dobio isti, ama baš isti kvalitet kompatibilan sa aktuelnim savremenim laboratorijskim procedurama i tim putem bila moguća kontrola kvaliteta po dubini.

Hipoteza uistinu jeste tu da donese odgovor na ovaj predmet i problem a on bi svakako bio shodno savremenim tokovima sveukupne medicine prosto odgovor na neminovan i očekivan visok stepen kompatibilnosti. I po osnovu ovoga možemo svakako reći da je ovaj period u kome sad bivstvujemo po sve drugači od nekog vremena prije dvije ili tri decenije sa tendencijom uniformnosti laboratorijskih procedura. Tako možemo očekivati uniformnost procedura i ukрупnjavanje centara te adekvatno i permanentno informaciono povezivanje i praćenje sistema usluge.

U samom radu možemo sa sigurnošću reći da sam radio koristeći *metod analize i sinteze*. Analizirao sam sve meni u ovom momentu interesantne podatke a koji su se odnosili na organizaciju i rad hematoloških laboratorija na nacionalnom nivou kako bih što adekvatnije objasnio specifičnosti i šarenoliki dekor trenutog rada sa željom i u nadi za implementaciju posljednjih reformskih iskoraka a sve u cilju uniformnosti i zadovoljstva uposlenika i naravno pacijenata. Metodom sinteze prikupio sam cjelokupne podatke i sklopio u jednu cijelinu čineći je pristupačnom za upotrebu kako bi bio izveden zaključak o trenutnom stanju u hematološkim laboratorijama. Naravno, u nekim dijelovima bilo je nezaobilazno koristiti statističke metode koje predstavljaju osnovu svakog ozbiljnijeg naučnog rada.

U radu će biti obrađene laboratorijske tehnike u hematologiji i sa te distance možemo reći da je rad podijeljen na sedam dijelova od kojih svaki od njih čini sastavni dio ovog istraživačkog rada.

U *prvom dijelu* rada pažnja je usmjerena na bolnicu „Danilo I“ i njen istorijat.

Drugi dio rada se odnosi na normative i propise neophodne za implementaciju i funkcionisanje laboratorije.

Treći dio rada se odnosi na naš zdravstveni centar i njeno predivno odjeljenje hematološke dijagnostike.

U daljem, *četvrtom dijelu* govorimo više što je to potrebno za realizaciju analitičkih postupaka i procedura.

Peti dio je najobimni jer nosi zapravo, najveći dio građe koji se odnosi na načine i metode samih hematoloških tehnika.

U daljem radu pokušavam da razjasnim i prikazem hematološku dostupnost i razvoj kroz vertikalni i horizontalni modalitet iste.

Dok na samom kraju pokušavam da proniknem na neka rješenja i da čitaoca uputim na moguća rješenja sa naravno adekvatno datim zaključkom na kraju, sa nadom da će ovo moje dijelo i samo razmišljanje nekoga i dotaći i možda se nešto tako i krene realizovati na sveopšte zadovoljstvo nas i korisnika usluga.